

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**

Avdelning 31

DOM
2017-04-25
Meddelad i Stockholm

Mål nr
22515-16

KONKURRENSVERKET	
2017-04-25	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

SÖKANDE

DAV Partner AB, 556609-4842

Ombud: Advokat Johan Rappmann och jur.kand. Erik Karlsson
Advokatfirman Glimstedt AB
Box 2259
403 14 Göteborg

MOTPART

Riksdagsförvaltningen
Sveriges Riksdag
100 12 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår yrkandet om att förvaltningsrätten från Riksdagsförvaltningen ska begära in handlingar tillhörande anbuderna från AV Syd AB och Supplies Team Sverige AB.

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

Dok.Id 835417

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
115 76 Stockholm	Tegeluddsvägen 1	08-561 680 00	08-561 680 01	måndag-fredag 08:00-16:30
		E-post: forvaltningsrattenistockholm@dom.se www.domstol.se/forvaltningsratt		

YRKANDEN M.M.

Riksdagsförvaltningen genomför en upphandling av AV-produkter med tillhörande tjänster (dnr 2360-2015/16). Upphandlingen genomförs genom ett öppet förfarande enligt 4 kap. lagen (2007:1091) om offentlig upphandling (LOU). Av tilldelningsbeslut som meddelades den 10 oktober 2016 framgår att Ricoh Sverige AB (Ricoh) tilldelats kontrakt i upphandlingen.

DAV Partner AB (bolaget) ansöker om överprövning och yrkar i första hand att förvaltningsrätten beslutar att Riksdagsförvaltningen inte får avsluta upphandlingen innan rättelse skett på så sätt att utvärdering av bolagets anbud ska ske med utgångspunkten att bolaget anses uppfylla kvalificeringskraven i punkterna 1.3.5 och 1.3.6 i anbudsinbjudan och att övriga leverantörer som klassificerat sig för utvärdering ska diskvalificeras. I andra hand yrkar bolaget att upphandlingen ska göras om. Vidare yrkar bolaget att förvaltningsrätten från Riksdagsförvaltningen ska begära in prisbilaga kallad Offererade produkter och till varje produkt hänförlig teknisk specifikation tillhöriga anbuden från AV Syd AB, Ricoh Sverige AB och Supplies Team Sverige AB samt att begärda uppgifter sedan lämnas ut till bolaget. Till stöd för sin talan anför bolaget i huvudsak följande.

I förfrågningsunderlaget punkt 1.3.5 anges krav på anbudsgivarens kvalitetsarbete. För att styrka uppfyllelse av kravet skulle anbudsgivaren till anbudet bifoga antingen en övergripande beskrivning av det kvalitets-säkringssystem som anbudsgivaren tillämpar alternativt en kopia på giltigt certifikat gällande certifiering enligt ISO 9001 eller motsvarande kvalitetsledningssystem. I punkt 1.3.6 anges krav ifråga om anbudsgivarens miljöarbete. För att styrka kravet skulle anbudsgivaren till anbudet bifoga en övergripande beskrivning av hur denne arbetar med miljöfrågor samt

företagets miljöpolicy, alternativt bifoga certifikat enligt ISO 14001, EMAS eller likvärdigt miljöledningssystem.

Riksdagsförvaltningen konstaterade i tilldelningsbeslutet att bolaget i sitt anbud avseende kraven på kvalitetsarbete och miljöarbete lämnat ett ISO-certifikat som inte är giltigt och beslutade att bolaget inte uppfyllde de formella kraven i kvalificeringen.

Bolaget har på grund av ett uppenbart förbiseende gett in en äldre version av ett ISO-certifikat till styrkande av uppfyllelsen av kraven i punkterna 1.3.5 och 1.3.6. Att certifikatets giltighetstid gått ut innebär dock inte att de bakomliggande processer och kvalitetsarbeten som bolaget genomfört för att erhålla certifieringen upphört att existera. Certifikatet var därtill giltigt när upphandlingen annonserades och det bör därför kunna godtas som bevis på att bolaget även vid tiden för beslutet bedrev den typ av miljö- och kvalitets-säkringsarbete som krävs. Bolaget innehar, och innehade även vid tiden för tilldelningsbeslutet, en uppdaterad och giltig ISO-certifiering.

Förutom certifikatet har bolaget också gett in ett dokument med titeln "Miljöledningssystem", i vilket bolaget i detalj beskriver sitt miljöarbete och sitt kvalitetssäkringssystem. Dokumentet har lämnats som en bilaga till svar på punkt 1.3.10 i förfrågningsunderlaget, det vill säga endast ett fåtal punkter/avsnitt längre ner i anbudet. Skriften uppfyller mer än väl kraven i förfrågningsunderlaget på bevis om uppfyllande av kraven på kvalitets- och miljöarbete. Innehållet i handlingen är tydligt för Riksdagsförvaltningen, som inte har behövt "lägga pussel" för att konstatera att kraven uppfyllts. Genom att till anbudet ha bilagt handlingen har bolaget uppfyllt kraven om att *till anbudet bifoga* en övergripande beskrivning av det kvalitetssäkringssystem som anbudsgivaren tillämpar och av hur anbudssökanden arbetar med miljöfrågor samt företagets miljöpolicy. Uppgifterna har inte varit gömda i anbudet, utan haft en central roll som svar på andra krav. Bolagets

anbud och bilagor är inte heller av sådan komplexitet eller omfattning i dessa delar att det innebär några svårigheter i utvärderingsprocessen att göra denna kvalificering av anbudet. Det framgår av förfrågningsunderlagets punkt 1.2.1 sjunde stycket att syftet med kravet att svar ska lämnas på avsedd plats i förfrågningsunderlaget är att underlätta utvärderingsprocessen. Detta innebär att det krav som är uttryckt med ett ”ska” närmast är att bedöma som en ordningsföreskrift. Genom såväl bilagt certifikat som bilagt miljöledningssystem framgår att bolaget bedriver det efterfrågade kvalitets- och miljöarbetet. Bolaget har visat att det uppfyller ställda krav och en utvärdering av bolagets anbud kan inte innebära en otillbörlig fördel i förhållande till övriga anbudsgivare och därmed inte heller stå i strid med likabehandlingsprincipen. Det finns vidare starkt stöd i praxis för uppfattningen att bagatellartade formella brister inte ska medföra diskvalificering av ett anbud. Bolaget hänvisar därvid till Kammarrättens i Stockholm domar i mål nr 8202-09 respektive 7493-11. Under alla förhållanden framstår det som klart vid en sammanvägning av omständigheterna att betydelsen av bolagets misstag inte står i rimlig proportion till de konsekvenser det fått för bolaget att dess anbud diskvalificerats. Genom agerandet har Riksdagsförvaltningen även brutit mot proportionalitetsprincipen.

Bolagets anbudssumma har varit den lägsta jämfört med anbudssummorna för de utvärderade anbudena. Det kan antas att bolagets anbud skulle ha haft en mycket god chans att ha bedömts som det ekonomiskt mest fördelaktiga vid en utvärdering och bolaget kan därför komma att lida skada om upphandlingen inte rättas.

Bolaget har vidare vid granskning av STV Svenska AB:s anbud funnit att en av dess offererade produkter inte uppfyller kravet i punkt 2.10.3 i kravspecifikationen om ett dynamiskt kontrastomfång motsvarande 400 000:1 eller bättre. STV:s produkt har ett dynamiskt kontrastomfång om endast 4 000:1. Med anledning av att ett av de fyra utvärderade anbudena

brister ifråga om offererad produkts uppfyllande av ska-krav finns anledning att misstänka att även de tre andra utvärderade anbuden har sådan brist.

Ricohs anbud uppfyller inte heller de obligatoriska kraven. I förfrågningsunderlagets punkt 1.2.4 anges bland annat följande.

Anbudet ska innehålla de handlingar och uppgifter som efterfrågas i underlaget. [...] Om anbudet inte är komplett, saknar klar och tydlig redovisning av efterfrågade uppgifter eller om det innehållsmässigt inte överensstämmer med förfrågningsunderlagets anvisningar kan anbudet komma att förkastas.

Detta innebär att uppfyllande av uppställda ska-krav ska visas genom efterfrågade produktspecifikationer för de offererade produkterna.

Av förfrågningsunderlaget punkt 2.10.2 (Modell 2.TV-apparat/presentationsskärm 70-80”) framgår bland annat att produkten ska ha en effektförbrukning som inte överstiger 200 w, en ljusstyrka motsvarande 300 cd/m² och ett dynamiskt kontrastomfång motsvarande 400 000:1 eller bättre. Riksdagsförvaltningen har uppmanat Ricoh att förtydliga uppgifterna avseende ljusstyrka och effektförbrukning. Enligt Ricohs svar är ljusstyrkan 300 cd/m² eller bättre och effektförbrukningen i normaldrift 163 w. Utifrån Ricohs till anbudet bilagda produktspecifikation kan inte utläsas att ljusstyrkan är 300 cd/m² eller bättre och inte heller att kravet avseende kontrastomfång är uppfyllt. Det är inte tillräckligt för att uppfylla uppställt tekniskt ska-krav att i ett förtydligande svar bekräfta att ljusstyrkan är 300 cd/m² eller bättre. Vidare anges i specifikationen att strömförbrukningen för på-läge/standard är 163 w medan den för på-läge/levande är 297 w. Produkten har alltså en högre effekt- och energiförbrukning än 200 w och uppfyller inte ställda krav. Det förhållandet att produktens förbrukning i ett standardläge understiger den högst accepterade förbrukningen innebär inte att kravet är uppfyllt. Det kan inte uteslutas att TV-apparat/presentationsskärm inte kommer att användas för just presentation

av media, film- och andra visningar. Kravet kan inte förbises då bristen inte är ringa. Ricohs produkter uppfyller inte ställda krav enligt punkt 2.10.2 och borde rätteligen ha förkastats.

Vidare framgår av punkt 2.11.2 (Passiv högtalare för konferensrum) i förfrågningsunderlaget bland annat att produkten ska uppfylla krav om 8 ohm och en effekt om 120 w RMS. Riksdagsförvaltningen har även uppmanat Ricoh att förtydliga uppgiften om antal ohm. Av den produkt-specifikation som bilagts Ricohs anbud kan detta inte utläsas. Det är inte tillräckligt för att uppfylla kravet, att såsom Ricoh gjort, i ett förtydligande svar bekräfta att impedansen är 8 ohm. Inte heller kan utläsas av specifikationen att produkten uppfyller kravet avseende en effekt om 120 w RMS. Bolaget valde aktivt bort att offerera denna produkt, då bolaget fann det oklart huruvida den uppfyllde kraven, och valde att offerera en dyrare produkt som motsvarade kraven. Ricohs offererade produkt styrker inte att den uppfyller ställda ska-krav i 2.11.2 och anbudet borde rätteligen ha förkastats även med hänsyn till denna brist. Principen om likabehandling innebär att samtliga leverantörer ska behandlas lika och utan ovidkommande hänsyn. Andra anbudsgivare har fått anstränga sig för att finna produkter som uppfyller de av Riksdagsförvaltningen ställda tekniska kraven på de efterfrågade produkterna samt tillse att bevis om att kraven uppfylls säkerställs. Det strider mot likabehandlingsprincipen att acceptera att ställda krav anses uppfyllda genom besvarande av "ja" i anbudsformuläret eller att acceptera att andra brister i anbudet läks genom skriftliga förtydliganden, som inte styrks av dokument i anbudet.

För det fall att bolaget vinner framgång med sitt yrkande om att övriga leverantörer ska diskvalificeras, men inte med yrkandet om att bolagets anbud ska utvärderas, finns inga anbud som uppfyller kvalificeringskraven. Upphandlingen ska då göras om. Bolaget kommer att lida skada om den inte görs om.

Riksdagsförvaltningen bestrider bifall till bolagets yrkanden. Till stöd för sin inställning anför Riksdagsförvaltningen i huvudsak följande. Bolaget bifogade under punkt 1.3.5 och 1.3.6 i förfrågningsunderlaget ett certifikat som inte var giltigt och uppfyllde därmed inte kvalificeringskraven. Den beskrivning över miljöledningssystem som bolaget åberopar bifogades inte under punkt 1.3.5 eller 1.3.6 utan under punkt 1.3.10, i syfte att visa att bolaget uppfyller kravet på teknisk förmåga, kapacitet och erfarenhet.

I upphandlingsföreskrifterna anges under punkt 1.2.1 följande.

Svar ska lämnas på avsedd plats i förfrågningsunderlaget eller dess bilagor såsom svarsalternativen anges.

Vidare anges följande under punkten 1.2.4.

Svar och efterfrågad information lämnas på markerade platser i förfrågningsunderlaget. Anbudsgivaren uppmanas att begränsa svaren till att omfatta de efterfrågade uppgifterna. Vid fritextsvar får hänvisning till bilaga ske. Om anbudet inte är komplett, saknar klar och tydlig redovisning av efterfrågade uppgifter, eller om anbudet innehållsmässigt inte överensstämmer med förfrågningsunderlagets anvisningar kan anbudet komma att förkastas.

De formella kraven i upphandlingsföreskrifterna innebär att bedömningen av om en anbudsgivare uppfyller ett kvalificeringskrav ska göras endast med hänsyn till det svar som anbudsgivaren lämnar på den plats som är avsedd. Riksdagsförvaltningen medger att om bolaget hade åberopat beskrivningen över bolagets miljöledningssystem under punkterna 1.3.5 respektive 1.3.6 hade det varit tillräckligt för att visa att bolaget uppfyller kraven på kvalitetsarbete och miljöarbete. Det gjorde bolaget dock inte. Om Riksdagsförvaltningen hade lagt beskrivningen över bolagets miljöledningssystem till grund för slutsatsen att bolaget uppfyllde kraven i punkterna 1.3.5 och 1.3.6 hade det inneburit ett undantag från de formella kraven i upphandlingsföreskrifterna. Kravet på att svar ska lämnas på avsedd plats syftar till att underlätta kvalificeringen och utvärderingen och gagnar Riksdagsförvalt-

ningen. Det ökar också transparensen i upphandlingsprocessen och gör det lättare för anbudsgivare att kontrollera riktigheten av myndighetens kvalificering och utvärdering av anbudet. Kravet har vidare varit klart, tydligt och lättförståeligt. Bolaget hade utan svårigheter kunnat uppfylla det. Kravet är proportionerligt och ett undantag från det hade stått i strid med likabehandlingsprincipen.

Riksdagsförvaltningen medger att den felaktigt har utvärderat STV Svenska AB:s anbud, eftersom en offererad produkt accepterats trots att den inte uppfyller kravspecifikationen i punkt 2.10.3. Bolaget har dock inte lidit eller kunnat lida någon skada av felet. Fyra anbud blev föremål för utvärdering och Riksdagsförvaltningen beslutade att anta Ricoh som leverantör. Anbudet från STV Sverige AB kom på fjärde och sista plats i utvärderingen. De produkter som offererats i de övriga utvärderade anbudet uppfyller kravspecifikationen.

Förfrågningsunderlaget innehåller ett antal tekniska ska-krav på de produkter som upphandlingen avser. För varje offererad produkt har anbudsgivaren haft att bekräfta om den uppfyller de tekniska kraven eller inte. Enligt förfrågningsunderlaget ska till anbudet bifogas en teknisk specifikation till varje offererad produkt. Kravet på bifogande av teknisk specifikation innebär inte att specifikationen ska innehålla alla de uppgifter som krävs för att verifiera att den offererade produkten uppfyller de tekniska ska-kraven. Inte heller vad som föreskrivs i punkt 1.2.4 om anbudets form, innehåll och språk innebär ett krav på att en teknisk specifikation ska innehålla sådana uppgifter som verifierar att produkten uppfyller ska-kraven.

Den omständigheten att de tekniska specifikationer som Ricoh bifogat anbudet inte innehåller uppgifter som bevisar att produkterna uppfyller de tekniska ska-kraven innebär alltså inte att anbudet brister i kravuppfyllelse.

Anbudsgivaren har i anbudet bekräftat att produkterna uppfyller de tekniska kraven och Riksdagsförvaltningen har ägt rätt att utvärdera anbudet. Riksdagsförvaltningen hänvisar till Kammarrättens i Sundsvall dom i mål nr 2256-16. Riksdagsförvaltningen har ändå begärt förtydliganden av anbudet med avseende på om vissa produkter uppfyller några av de tekniska kraven. Detta har skett mot bakgrund av uppgifterna i de tekniska specifikationerna. Tillvägagångssättet har inte stått i strid med de grundläggande principerna för offentlig upphandling i 1 kap. 9 § LOU.

Av den produktspecifikation som Ricoh bifogat ifråga om offererad produkt under punkt 2.10.2 framgår att strömförbrukningen i på-läge/standard uppgår till 163 w, medan strömförbrukningen i på-läge/levande uppgår till 297 w. Med hänsyn till att det i produktspecifikationen angavs två olika värden på effektförbrukningen begärde Riksdagsförvaltningen ett förtydligande av uppgiften. Ricoh svarade att effektförbrukningen i normal drift är 163 w. Därmed uppfyller TV-apparaten kravet enligt förfrågningsunderlaget. I förfrågningsunderlaget anges inte att kravet avser effektförbrukningen i på-läge/levande. Den offererade produkten uppfyller Riksdagsförvaltningens behov vid normal drift.

Av den produktspecifikation som Ricoh bifogat under punkt 2.10.2 framgår inte om den offererade produkten har en ljusstyrka motsvarande 300 cd/m² eller bättre. Förfrågningsunderlaget innehåller inte något krav på att specifikationen ska innehålla uppgifter som verifierar de tekniska skräven. Riksdagsförvaltningen valde att begära ett förtydligande i anbudet i frågan och Ricoh svarade att produktens ljusstyrka är 300 cd/m² eller bättre. Förtydligandet har inte stått i strid med likabehandlingsprincipen. Vidare framgår inte av Ricohs produktspecifikation om offererad produkt under punkt 2.10.2 har ett dynamiskt kontrastomfång motsvarande 400 000:1 eller bättre. Detta innebär dock inte en brist i anbudet. Förfrågningsunderlaget innehåller inte något krav på att produktspecifikationen ska verifiera de

tekniska ska-kraven och anbudsgivaren har i anbudet bekräftat att produkten uppfyller de tekniska ska-kraven.

Det framgår inte heller av den produktspecifikation som Ricoh bifogat under punkt 2.11.2 vilken impedans offererad högtalare har. Riksdagsförvaltningen begärde ett förtydligande av anbudet med avseende på uppgiften om antalet ohm och Ricoh svarade att impedansen är 8 ohm. Förtydligandet har inte stått i strid med likabehandlingsprincipen. Det framgår inte heller av produktspecifikationen om högtalaren har den effekttålighet som krävs. Detta innebär inte heller en brist i anbudet, då förfrågningsunderlaget inte innehåller något krav på att produktspecifikationen ska verifiera de tekniska ska-kraven. Ricoh har i anbudet bekräftat att produkten uppfyller kraven.

SKÄL FÖR AVGÖRANDET

Utgångspunkter för prövningen

Lagen (2007:1091) om offentlig upphandling har den 1 januari 2017 upphävts och ersatts med lagen (2016:1145) om offentlig upphandling. Av övergångsbestämmelserna till den nya lagen framgår dock att den upphävda lagen gäller för sådan upphandling som påbörjats före ikraftträdandet.

I 1 kap. 9 § lagen (2007:1091) om offentlig upphandling anges följande. Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

Av 16 kap. 6 § samma lag framgår följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller

någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse har gjorts.

I mål om ingripande enligt LOU gäller som huvudprincip att den part som gör gällande att en upphandling är felaktig på ett klart sätt ska ange på vilka omständigheter denne grundar sin talan och att domstolens prövning är begränsad till de grunder som parten åberopat (se RÅ 2009 ref. 69). Överprövning enligt LOU utgör en kontroll, utifrån de omständigheter sökanden anfört, av att den upphandlande myndigheten har följt de grundläggande principerna som återfinns i 1 kap. 9 § LOU samt om den upphandlande myndigheten följt övriga bestämmelser i LOU. Det ankommer inte på förvaltningsrätten att genomföra en ny utvärdering eller i övrigt pröva lämpligheten av den upphandlande myndighetens beslut.

Förvaltningsrättens bedömning

Bolaget har inledningsvis gjort gällande att det varit felaktigt av Riksdagsförvaltningen att utesluta bolagets anbud från utvärdering.

Riksdagsförvaltningen har uteslutit bolagets anbud från utvärdering med motiveringen att anbudet inte uppfyllt kraven i punkterna 1.3.5 och 1.3.6 i förfrågningsunderlaget. Av punkt 1.3.5 (Kvalitetsarbete) i förfrågningsunderlaget framgår vissa krav vad gäller anbudsgivarens kvalitetsarbete. Där framgår också att för att styrka att angivna krav uppfylls ska anbudsgivaren till anbudet bifoga en övergripande beskrivning av det kvalitetssäkrings-system som anbudsgivaren tillämpar, alternativt en kopia på giltigt certifikat om anbudsgivarens verksamhet är kvalitetscertifierad enligt ISO 9001 eller motsvarande kvalitetsledningssystem. Under punkt 1.3.6 (Miljöarbete) anges att anbudsgivaren ska bedriva ett aktivt och systematisk miljöarbete inom företaget med ständiga förbättringar. Vidare anges att anbudsgivaren

för att styrka att kravet uppfylls till anbudet ska bifoga en övergripande beskrivning av hur anbudssökanden arbetar med miljöfrågor samt företagets miljöpolicy eller, om anbudsgivaren är miljöcertifierad enligt ISO 14001, EMAS eller likvärdigt miljöledningssystem, kopia på giltigt certifikat. Av förfrågningsunderlaget framgår således att de aktuella kraven kunnat uppfyllas genom att anbudsgivaren bifogar kopia på giltigt certifikat. I målet är ostridigt att bolaget i sitt anbud under punkterna 1.3.5 och 1.3.6 har bifogat ett certifikat vars giltighetstid löpt ut vid tidpunkten för anbudstidens utgång. Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att Riksdagsförvaltningen haft fog för att inte lägga certifikatet till grund för att anse att bolaget uppfyllt kraven.

Frågan är då om Riksdagsförvaltningen, till följd av att bolaget i sitt anbud under punkt 1.3.10 bifogat en handling som visat att det uppfyllt kraven, ändå borde ha tagit upp anbudet till utvärdering.

I förfrågningsunderlaget punkt 1.2.1 (Anbudets inlämnande) anges bland annat att för att underlätta utvärderingsprocessen ska vid besvarande av förfrågan svar lämnas på avsedd plats i förfrågningsunderlaget eller dess bilagor såsom svarsalternativen anges.

Av förfrågningsunderlaget punkt 1.2.4 (Anbudets form, innehåll och språk) framgår vidare följande. Svar och efterfrågad information lämnas på markerade platser i förfrågningsunderlaget. Anbudsgivaren uppmanas att begränsa svaren till att omfatta de efterfrågade uppgifterna. Vid fritextsvar får hänvisning till bilaga ske. Om anbudet inte är komplett, saknar klar och tydlig redovisning av efterfrågade uppgifter, eller om anbudet innehållsmässigt ej överensstämmer med förfrågningsunderlagets anvisningar kan anbudet komma att förkastas.

Förvaltningsrätten konstaterar att det tydligt i förfrågningsunderlaget anges att svar och efterfrågad information ska lämnas på markerade platser. Riksdagsförvaltningen har angett att syftet bakom detta krav varit att underlätta kvalificeringen och utvärderingen i upphandlingen. Enligt förvaltningsrättens mening kan kravet med hänsyn till det angivna bakomliggande syftet inte anses oproportionerligt.

Av utredningen framgår att bolaget inte under punkt 1.3.5 och 1.3.6 har bifogat någon sådan beskrivning som krävs för uppfyllelse av de aktuella kraven. Den handling som bolaget åberopar till stöd för sin uppfyllelse av kraven har således inte lämnats på markerad plats. Med hänsyn härtill finner förvaltningsrätten att Riksdagsförvaltningen har haft fog för sin bedömning att bolaget inte uppfyllt de obligatoriska kraven i punkterna 1.3.5 och 1.3.6. Då en av huvudprinciperna vid offentlig upphandling är att anbud som inte uppfyller förfrågningsunderlagets obligatoriska krav inte ska beaktas vid utvärderingen har det därmed varit riktigt att inte utvärdera bolagets anbud.

Bolaget har vidare gjort gällande att de utvärderade anbuden från STV Svenska AB, AV Syd AB, Ricoh Sverige AB och Supplies Team Sverige AB inte har uppfyllt samtliga obligatoriska krav ifråga om offererade produkter och att de borde ha förkastats. Därvid har bolaget begärt att förvaltningsrätten ska hämta in vissa angivna handlingar i tre av anbuden. Förvaltningsrätten har i anledning härav från Riksdagsförvaltningen begärt in prisbilaga samt till varje produkt hänförlig teknisk specifikation från vinnande anbudsgivare Ricohs anbud och därefter berett bolaget tillfälle att yttra sig över handlingarna.

Bolaget har gjort gällande att Ricohs anbud inte uppfyller kraven i punkt 2.10.2 avseende effektförbrukning, ljusstyrka och dynamiskt kontrastomfång och att det inte heller uppfyller kraven i punkt 2.11.2 avseende impedans och effekttålighet. Riksdagsförvaltningen har invänt att Ricoh i

sitt anbud bekräftat uppfyllelse av kraven och bifogat teknisk specifikation för de aktuella produkterna samt att det varit tillräckligt för att uppfylla kraven.

Under punkt 2.7 (Krav på produkter) i förfrågningsunderlaget anges bland annat att teknisk specifikation på samtliga produkter och modeller ska bifogas anbudet.

Av förfrågningsunderlaget punkt 2.10.2 (Modell 2. TV-apparat/ presentationsskärm 70-80") framgår bland annat att produkten ska ha en effektförbrukning som inte överstiger 200 w, en ljusstyrka motsvarande 300 cd/m² eller bättre samt ett dynamiskt kontrastomfång motsvarande 400 000:1 eller bättre.

Av förfrågningsunderlaget punkt 2.11.2 (Passiv högtalare för konferensrum) framgår bland annat krav på produkten om 8 ohm samt en effekt om 120 w RMS.

Under punkterna 2.10.2 och 2.11.2 anges bland annat följande.

Bekräfta att kraven uppfylls (Ja/Nej svar)

Svar:

Bifoga teknisk specifikation (Bifogat dokument)

Enligt förvaltningsrättens mening framgår inte av förfrågningsunderlaget annat än att anbudsgivaren haft att bekräfta uppfyllelse av kraven avseende offererade produkter samt att teknisk specifikation skulle bifogas. Riksdagsförvaltningen har angett att Ricoh i sitt anbud bekräftat uppfyllelse av de aktuella kraven samt att Ricoh till respektive produkt har bifogat tekniska specifikationer. Dessa omständigheter har inte ifrågasatts av bolaget. De av Ricoh offererade produkterna får på detta sätt anses ha uppfyllt kraven i punkt 2.10.2 i förfrågningsunderlaget beträffande ljusstyrka och dynamiskt

kontrastomfång samt i punkt 2.11.2 om impedans och effekttålighet. Att Riksdagsförvaltningen ändå ställt kontrollfrågor till Ricoh angående produkternas överensstämmelse med kraven kan inte i sig anses medföra ett agerande i strid med likabehandlingsprincipen. Förvaltningsrätten konstaterar i sammanhanget att så länge bestämmelserna i LOU och tillämpliga unionsrättsliga principer beaktas är en upphandlande myndighet normalt oförhindrad att själv bestämma om och, i förekommande fall, hur anbudsgivaren i sitt anbud ska visa att aktuella obligatoriska krav är uppfyllda. Bolaget har inte heller i målet framfört några specifika omständligheter som ger skäl att ifrågasätta produkternas uppfyllelse av de aktuella kraven.

Vad gäller kravet i punkt 2.10.2 om att offererad produkt ska ha en effektförbrukning som inte överstiger 200 w framgår att Ricoh bifogat en produktspecifikation i vilken angivits två olika värden på strömförbrukningen för dess offererade produkt, 163 w och 297 w. Sedan Ricoh efter begäran förtydligat att effektförbrukningen i normal drift är 163 w har Riksdagsförvaltningen bedömt att produkten uppfyller kravet. Riksdagsförvaltningens bedömning kan enligt förvaltningsrätten inte anses stå i strid med vad som angivits i förfrågningsunderlaget i punkt 2.10.2. Under dessa förhållanden är i målet inte visat att Ricohs anbud brister i uppfyllelse av något obligatoriskt krav i upphandlingen.

Med hänsyn till att det i målet inte är visat att det förelegat några brister i vinnande anbudsgivares anbud kan bolaget inte anses ha lidit eller kunnat komma att lida skada av eventuella brister i övriga anbudsgivares anbud. Förvaltningsrätten finner därför inte skäl att från Riksdagsförvaltningen inhämta de av bolaget efterfrågade handlingarna i övriga utvärderade anbud.

Mot bakgrund av ovan angivna anser förvaltningsrätten inte att det framkommit skäl för ingripande enligt LOU. Ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (DV 3109/1A LOU).

Terese Danielsson
Rådman

Föredragande har varit Sara Thelin.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress

där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.

2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I vissa mål får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. Detta gäller mål om överprövning enligt:

- lagen (2007:1091) om offentlig upphandling,
- lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster, eller
- lagen (2011:1029) om upphandling på försvars- och säkerhetsområdet.

I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

